

Forslag til planprogram for Kommunedelplan for naturmangfold

Utkast

Innhold

1 Kommunedelplan for naturmangfold	1
1.1 Bakgrunn og forankring	1
1.2 Valg av plantype	1
2 Sentrale lovverk, føringer og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.....	1
2.1 Sentrale lovverk.....	1
2.2 Hovedmål med planen.....	2
2.3 Internasjonale og nasjonale føringer.....	2
2.4 Regionale føringer.....	3
2.5 Viktig kunnskapsgrunnlag for planen	3
3 Utviklingstrekk, utfordringer og aktuelle tema.....	4
4 Planprosess og medvirkning	5
4.1 Organisering av arbeidet og politisk forankring	5
4.2 Planprosess og framdriftsplan.....	5
4.3 Medvirkning og involvering	6

1 Kommunedelplan for naturmangfold

1.1 Bakgrunn og forankring

Dette dokumentet er planprogrammet til kommunedelplan for naturmangfold. Planprogrammet beskriver prosessen til utarbeidelse av planen og hvilke hovedtema naturmangfoldplanen skal inneholde. Kommunedelplan for naturmangfold er ikke juridisk bindende, men vil likevel bidra med viktig kunnskap for å gi et bedre beslutningsgrunnlag for å avveie ulike interesser og for bedre forutsigbarhet i saksbehandling og planprosesser. Planen vil også kunne være et godt kunnskapsgrunnlag ved neste revisjon av kommuneplanens arealdel og i arbeidet med å finne arealer som er egnet for næringsutvikling på en bærekraftig måte.

Levanger kommune har gjennom kommuneplanens samfunnsdel satt seg mål om å bevare naturmangfold og arters leveområder. Den 12.11.25 ble det fattet et eget vedtak om utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold. Planen er tatt inn i Handlings- og økonomiplan 2026-2029, og er foreslått utarbeidet i 2026. Levanger kommune har ikke hatt en egen plan for naturmangfold tidligere.

Kommunedelplan for naturmangfold bygger på sentrale lovverk som plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven. Det er samtlige føringer for planen, blant annet St.meld. 14 (2015-16) Natur for livet, nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023-2027), nasjonale miljømål, FNs naturavtale og kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040.

1.2 Valg av plantype

Kommunedelplan for naturmangfold utarbeides som en tematisk kommunedelplan og den vil følge vanlig planprosess jr. plan- og bygningsloven. Ved å følge plan- og bygningslovens prosesskrav for kommunedelplaner sikrer man god medvirkning samt politisk og administrativ forankring. I tillegg stiller Miljødirektoratet som vilkår for tilskuddet at kommuneplan må brukes som planform.

2 Sentrale lovverk, føringer og kunnskapsgrunnlag for planarbeidet

2.1 Sentrale lovverk

Plan- og bygningsloven styrer arealbruk i kommunen og anses å være det mest sentrale lovverket og skal sikre en samordning og avveining av samfunnsinteresser. Nasjonale, regionale og lokale miljøinteresser må ivaretas i arealplanleggingen. I alle arealplaner skal kommunen sørge for å ivareta hensynet til klima- natur- og friluftsområder og miljøkvaliteter.

Naturmangfoldloven regulerer forvaltning av naturens mangfold og loven omfatter all natur. Den gjelder for alle sektorer som forvalter naturmangfold eller tar avgjørelser som kan ha konsekvenser for naturmangfoldet.

Andre relevante lover er jordloven, forskrift om utvalgte naturtyper, vannforskriften, viltloven, laks- og innlandsfiskeloven, motorferdselloven, friluftsløven, reindriftsloven, forurensningsloven, lov om skogbruk m.fl.

2.2 Hovedmål med planen

Hovedmålet med kommunedelplan for naturmangfold er å gi en samlet og helhetlig oversikt over kommunens viktigste naturområder, naturtyper og arter. Ønsket med planen er å forbedre kunnskapsgrunnlaget vi har i dag slik at man tar informerte beslutninger i utbyggingssaker. Dette vil skape bedre forutsetninger for å kunne ivareta og forhindre tap av naturmangfold.

Ønsket til kommunen er å utarbeide en plan som sammenstiller eksisterende kunnskap, viser hvor kunnskapen er mangelfull og utforme digitale innsynsløsninger som kan brukes til saksbehandling i plan- og byggesaker. Planen vil bli et viktig verktøy for å vekte naturhensyn tidlig i planprosesser.

En kommunedelplan for naturmangfold vil ha som hensikt å:

- Styrke kunnskaps- og kompetansegrunnlaget i kommunen
- Øke forståelsen av naturforvaltning hos politikere og ansatte
- Synliggjøre naturområder med lokal betydning
- Gjøre naturkunnskap tilgjengelig for alle
- Gi tydelige strategier og retningslinjer for forvaltning
- Identifisere områder med behov for videre utredning

2.3 Internasjonale og nasjonale føringer

FNs bærekraftsmål: Levanger kommune legger FNs bærekraftsmål til grunn i all samfunns- og arealplanlegging. Figuren nedenfor viser en måte å forstå bærekraftbegrepet på, med tre dimensjoner: miljø, økonomi og sosiale forhold. Disse dimensjonene må sees i en sammenheng og ikke sektorisert. Det er ikke mulig å sikre den sosiale eller økonomiske dimensjonen, hvis vi ikke ivaretar livsgrunnlaget vårt, naturen. Å bevare naturen på land og i vann (mål 14 og 15) og å motvirke klimaendringene (mål 13) er derfor viktige oppgaver for kommunen i framtiden.

FNs naturavtale: I desember 2022 fikk verden en ny naturavtale – Kumming-Montreal-rammeverket. Norge har gjennom FNs naturavtale forpliktet seg til å stanse og reversere tap av natur. Avtalen går blant annet ut på å verne 30% av all natur på land innen 2030. Det er også et mål at 30% av naturen som er ødelagt skal restaureres innen 2030.

Den har fire hovedmål og 23 delmål, som alle medlemslandene i Konvensjonen for biologisk mangfold er forpliktet seg til å nå innen 2030.

Nasjonale miljømål:

- økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

- ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres
- et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner

Nasjonal forventning til regional og kommunal planlegging (2023-2027):

Hvert fjerde år legges det frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Forventningene er med på å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. Intensjonen er at de nasjonale forventningene følges opp i kommunale planstrategier og planer, og at klima og miljø prioriteres i samfunns- og arealplanlegging.

2.4 Regionale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens øverste styringsdokument og kommunens plan for folkehelse og bærekraftig utvikling med perspektiv fram mot 2040. Kommuneplanens satsingsområder er:

- Levanger, en samskapende kommune
- Livskvalitet, verdighet og tilhørighet
- Bærekraftige og attraktive lokalsamfunn

Kommunedelplan for naturmangfold skal bidra til å utdype målene i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040 har følgende hovedmål:

- Vi tar vare på naturmangfold og arters leveområder
- Vi tilrettelegger for næringsmessig vekst med best mulig arealutnyttelse
- Vi er rustet til å møte konsekvensene av klimaendringer
- Vi har mål om å redusere utslipp av klimagasser med 50-55% innen 2030, sammenlignet med 2009-nivå, og å omstille Levanger til et lavutslippssamfunn innen 2050

2.5 Viktig kunnskapsgrunnlag for planen

Kommuneplanens arealdel 2022-2040 kan brukes både i beskrivelser og vurdering av forslag til tiltak. Nasjonale og lokale kartdatabaser som er relevante for forvaltning av naturmangfold vil bli brukt. Det kan være NIBIO database (Kilden), naturbase, NiN-web, artsdatabanken og artskart, høydedata, Norge i Bilder, NGU, Geonorge, Vann-nett, hjorteviltregisteret, hjortevilt.no. Andre rapporter, kunnskapsgrunnlag og internasjonale databaser vil også bli brukt. Noe tilleggskartlegging vil utføres innenfor prosjektets tilgjengelige budsjetttramme, med bakgrunn i de kunnskapshull som er identifisert og kjent.

3 Utviklingstrekk, utfordringer og aktuelle tema

Levanger kommune har vokst med rundt 9000 innbyggere siden 1950, og denne utviklingen legger stadig større press på arealene i kommunen. Endret arealbruk er den største trusselen mot naturmangfoldet, og utfordringen er særlig tydelig i en kommune som samtidig er blant landets største innen landbruk. De sentrumsnære områdene opplever det sterkeste utbyggingspresset, spesielt ettersom vi har en kulturmiljøfredning i store deler av bykjernen. I tillegg er Levanger en stor hyttekommune med over 2000 fritidsboliger, noe som ytterligere forsterker presset på natur og arealer.

Følgende tema som kan være aktuelle i kommunedelplan for naturmangfold:

Generelt	Kunnskapsgrunnlag – hvor finnes kunnskapshull? Samlet belastning
Arealforvaltning	Hverdagsnatur og grønne traseer Relevante bestemmelser i kommuneplanen og reguleringsplaner Landbruk Klima
Trua og sårbar natur (arter og leveområder)	Verneområder Rødlista for arter og naturtyper Korridorer for trekk og spredning for planter og dyr Forvaltningsarter
Vannmiljø	Tilstand og utfordringer Unngå uønskede inngrep
Kulturlandskap	Skjøtselsavhengige naturtyper Hensyn til arter i kulturlandskapet
Vilt	Artenes leveområder og forbindelser mellom disse Særlig viktige økologiske korridorer Hindringer Bevaring av leveområder
Fremmede arter	Spredningsrisiko Prioriteringer og tiltak
Bærekraftig bruk	Friluftsliv og rekreasjon Høsting Skogbruk Jakt og fiske

4 Planprosess og medvirkning

4.1 Organisering av arbeidet og politisk forankring

Enhet landbruk, miljø og arealforvaltning har hovedansvaret for utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold. Planavdelingen vil være prosjektansvarlig, og lede planprosessen og utarbeiding av planen. Arbeidsgruppe består av representanter fra plan, landbruk, skog og byggesak. Styringsgruppe er plan- og utviklingsutvalget i kommunen. Den endelige kommunedelplanen for naturmangfold vedtas av kommunestyret.

Planprogrammet vil være et grunnlag for vedtak i Plan- og utviklingsutvalget og det videre planarbeidet. Gjennom å sende planprogrammet på høring, ønsker vi å få innspill til planen og hvordan berørte parter ønsker å medvirke til den.

4.2 Planprosess og framdriftsplan

Tidsplanen er skissert i tabellen nedenfor:

Milepæl	Tidspunkt
November 2025	Politisk behandling: Vedtak om igangsettelse av kommunedelplan for naturmangfold Utarbeide planprogram
Desember – januar 2026	Kunngjøre oppstart og høring planprogram Høringsperiode (6 uker) Behandle innspill og uttalelser Søke Natursats- midler til Miljødirektoratet
Februar 2026	Fastsette planprogram
Februar – juni 2026	Medvirkning, kartlegging og informasjonsbearbeiding Utarbeide konkret planforslag
Juli 2026 – september 2026	Planforslag til førstegangsbehandling og vedtak om offentlig ettersyn (6 uker) Behandling av merknader/innspill
Oktober 2026	Sluttbehandling og planvedtak Kommunedelplan for naturmangfold blir kunngjort. Sluttrapportering Miljødirektoratet.

Vi tar sikte på å legge frem saken til politisk behandling høsten 2026. Planen vil da legges frem til sluttvedtak i oktober 2026.

4.3 Medvirkning og involvering

Ved å sende planprogrammet på høring og kunngjøre planoppstart, gir vi muligheten til å komme med innspill til hva planen bør inneholde og samtidig hvordan man ønsker å medvirke til planen. For å sikre lokal forankring ønsker kommunen bidrag fra aktuelle lag, foreninger og interesseorganisasjoner. Det ønskes innspill på hvilke deler av naturmangfoldet de ulike foreningene og organisasjonene anser som viktige, i tillegg til deres kjennskap til naturmangfoldforekomster i kommunen. For å nå befolkningen er det aktuelt å bruke infokanaler på nett.